

Terciární vzdělávání

doc. Ing. Jan Nevima, Ph.D.

Základní pojmy

► Terciární vzdělávání:

- tento sektor se člení na vzdělávání vysokoškolské a vyšší odborné,
- vysokoškolské vzdělávání poskytují vysoké školy,
- vyšší odborné vzdělávání organizují odborné školy a dále konzervatoře,
- třístupňová struktura vysokoškolského vzdělávání:
 - bakalářský studijní program,
 - magisterský studijní program,
 - doktorský studijní program.

Základní pojmy

► Vyšší odborné školy:

- z hlediska zřizovatele mohou být školy:
 - veřejné,
 - státní,
 - soukromé,
 - církevní.
- vyšší odborné školy vznikaly většinou při veřejných odborných školách a většinou s nimi tvoří jeden právní subjekt.
 - Samostatně působí jen asi čtvrtina počtu vyšších odborných škol.

Základní pojmy

► Členění vysokých škol dle zřizovatele:

- veřejné - zřizované zákonem,
- soukromé,
- státní (vojenská a policejní vysoká škola).

► Členění podle typu poskytovaných studijních programů:

- vysoké školy univerzitní,
- vysoké školy neuniverzitní.

Základní pojmy

► Vysoké školy neuniverzitní:

- uskutečňuje převážně bakalářské studijní programy a v souvislosti s tím výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,
- může uskutečňovat programy magisterské, nemůže uskutečňovat doktorské studijní programy,
- nečlení se na fakulty,
- podmínky pro přijetí, studijní obory, cíle, metody, hodnocení a certifikace jsou upraveny stejně jako pro vysoké školy univerzitní.

Základní pojmy

► Vysoké školy univerzitní:

- vysoká škola může poskytovat všechny typy studijních programů a v souvislosti s tím vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,
- všechny veřejné vysoké školy s výjimkou Vysoké školy polytechnické v Jihlavě a Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích jsou univerzitního typu,
- pouze několik z nich uskutečňuje studijní programy z jedné oblasti,
- většina vysokých škol má fakulty z různých vědních oblastí.

Počet vysokých škol

- veřejné vysoké školy: 26
 - soukromé vysoké školy: 33
 - státní vysoké školy: 2
- zdroj: MŠMT, 2. března 2021

Vnitřní předpisy vysokých škol

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy registruje vnitřní předpisy dle zákona o vysokých školách:
 - vnitřní předpisy veřejných vysokých škol:
 - statut veřejné vysoké školy,
 - volební řád akademického senátu veřejné vysoké školy,
 - jednací řád akademického senátu veřejné vysoké školy,
 - vnitřní platový předpis,
 - jednací řád vědecké rady veřejné vysoké školy,
 - studijní a zkušební řád,
 - disciplinární řád pro studenty,
 - aj.

Vnitřní předpisy vysokých škol

► Proces registrace vnitřních předpisů:

- rektor vysoké školy podá žádost o registraci,
- ministerstvo rozhodne o žádosti do 90 dnů ode dne jejich předložení,
- je-li žádosti vyhověno, vyznačí ministerstvo registraci na stejnopisu registrovaného vnitřního předpisu, rozhodnutí o registraci se nevydává,
- ministerstvo vydá rozhodnutí, kterým žádost o registraci zamítne v případě, že vnitřní předpis vysoké školy odporuje zákonu nebo jinému právnímu předpisu.

Systém financování vysokých škol

- hlavní činností vysokých škol je poskytování vzdělávání a výzkumné činnosti,
- většinu prostředků vysoké školy získávají na tyto činnosti ze státního rozpočtu,
- MŠMT přiděluje jednotlivých veřejným vysokým školám dotace podle určitých kritérií:
- Institucionální financování VVŠ je odvozeno od rozsahu a ekonomické náročnosti výkonů VVŠ (část fixní) a výstupů činnosti VVŠ a jejich kvality (část výkonová).
- poměr fixní a výkonové části je 90 % : 10 %

Systém financování vysokých škol

► Dotace a příspěvky jsou určeny na pokrytí potřeb vysokých škol v následujících oblastech:

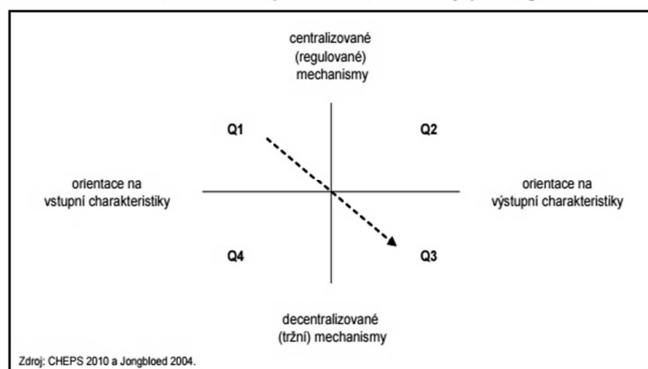
- uskutečňování akreditovaných studijních programů,
- vědecká, výzkumná a umělecká činnost,
- rozvoj vysoké školy,
- specifická a sociální podpora studentů, U3V, programy mezinárodní spolupráce,
- ubytování a stravování,
- stipendijní programy.

Systém financování vysokých škol

- nejvýraznějším zdrojem vysokých škol je podpora ze státního rozpočtu, která tvoří ¾ rozpočtu institucí,
- nejvýraznějším mechanismem stanovení výše jednorázových příspěvků je normativní financování:
 - vstupní charakteristika systému (počet studentů, počet pracovníků, velikost instituce),
 - výstupní charakteristika systému (výzkumné kontrakty, publikace, uplatnitelnost absolventů),
 - vybrané indikátory tzv. **výkonové části**:
 - výsledky výzkumu, vývoje a inovací;
 - zaměstnanost absolventů;
 - mobilní programy studentů;
 - externí příjmy na tvůrčí a výzkumnou činnost;
 - absolventi.

System financování vysokých škol

Klasifikace mechanismů financování vysokého školství z veřejných rozpočtů

System financování vysokých škol

► Další způsoby financování vysokých škol:

- dalším způsobem rozdělování veřejných prostředků jsou **externí projekty**, které mohou vysoké školy získat v grantových schématech, zejména ve schématech evropských fondů,
- dalším zdrojem finančních zdrojů jsou určité **výzkumné činnosti a publikační činnost akademických pracovníků**,
- další **doplňková činnost**: pronájmy, ediční činnost, poplatky za studium, atd.

Novela vysokoškolského zákona

► Novela zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb.:

- nahrazuje Akreditační komisi v Národní akreditační úřad pro vysoké školství (Akreditační úřad),
- v rámci Akreditačního úřadu jsou nově zpřesněny a rozšířeny pravomoci, především pak v oblasti akreditací,
- výkonným orgánem Akreditačního úřadu je 15členná Rada Akreditačního úřadu, která bude rozhodovat v prvním stupni o žádostech o akreditaci,
- v čele je předseda Akreditačního úřadu na návrh ministerstva školství na dobu 6 let.

► www.nauvs.cz

Novela vysokoškolského zákona

► Novela zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb.:

- System akreditaci studijního programů je doplněn o tzv. institucionální akreditaci:
 - může být udělena vysoké škole na dobu deseti let,
 - tato forma akreditace má umožnit vysoké škole uskutečňovat určité typy studijních programů autonomně a bez nutnosti akreditace Akreditačního úřadu.

Novela vysokoškolského zákona

► Novela zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb.:

- Novela dále zavádí řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo obhajoby disertační práce:
 - o vyslovení neplatnosti bude rozhodovat rektor vysoké školy, a to v řízení, které může být zahájeno do tří let od vykonání státní zkoušky či obhajoby,
 - proti rozhodnutí rektora bude možné podat odvolání v dvouměsíční prekluzní lhůtě.

Novela vysokoškolského zákona

► Novela zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb.:

- dále novela zavádí možnost zřízení pracovní pozice mimořádného profesora,
- novela vypouští titul Th.D. udíleného absolventům doktorských studijních programů v oblasti teologie,
- Ministerstvo školství je dále podle novely povinno vést registr uměleckých výstupů, registr docentů, profesorů a mimořádných profesorů, registr řízení o žádostech o uznání zahraničního vzdělávání a veřejný registr vysokých škol a studijních programů,
- jmenování profesorů je i nadále v kompetenci prezidenta České republiky.

Děkuji za pozornost

